

משוב לשם מה?

מחקרים עדכניים בתחום ההוראה והלמידה מראים כי המשוב הניתן לתלמיד על עבודתו ולמידתו הוא המשתנה בעל ההשפעה הרבה ביותר על הישגיו - יותר מידע קודם של התלמיד, מהמוטיבציה שלו ומהאקלים הכיתתי ואף יותר מאיכות השאלות שהמורה שואל. המשוב מהווה תנאי בסיסי וגורם מכריע באפקטיביות של שיעורי הבית, במוטיבציה של התלמידים לבצעם ובהישגיהם.

במחקרים נמצא שכאשר המורה מקדיש זמן למשוב כיתתי או אישי, האפקטיביות של שיעורי הבית גוברת. המשוב הניתן על ידי המורה לאחר הכנת שיעורי הבית עשוי להיות גורם משמעותי שמשפיע על עוצמת הקשר בין שיעורי הבית לבין הישגים (מתוך הסקירה הספרותית). מתוך כך עולה שיש להדגיש את חשיבותו של משוב מקדם, כתנאי הכרחי לאפקטיביות של שיעורי הבית. על המורה לתכנן את המשוב ואופן נתינתו עם תכנון שיעורי הבית.

מהו משוב מקדם למידה?

משוב המקדם למידה הוא משוב המספק לתלמידים הזדמנויות לדיבור איכותי, להתמודדות עם רעיונות ודעות - של התלמיד עצמו ושל התלמידים האחרים, לליבון וחידוד ההבנה, ובסופו של דבר - לפיתוח החשיבה (מתוך: "משוב בשיח הכיתה" מאיה בוזו-שוורץ).

מה הם העקרונות למשוב מקדם למידה בעקבות שיעורי בית?

1 משוב המתייחס למטרות הלמידה - יש לתכנן מראש מהי מטרת המשוב כדי לבחור לאיזה רכיב בעבודתו של התלמיד רוצים להתייחס במשוב. אפשר להתייחס לתכנים הנלמדים, אפשר להתייחס לאופן ביצוע המטלה. למשל, מה היה קשה/מאתגר? כיצד התמודד התלמיד עם הקושי?

2 משוב מוחשי ובהיר - כדי לאפשר לתלמיד ליישם את המשוב, המשוב יבהיר לתלמיד במה הוא כבר בקיא ושולט ובמה עליו להתקדם.

3 משוב מעשי - המשוב צריך לתת בידי התלמיד כלים ברורים שהוא יכול להשתמש בהם.

4 משוב מתוזמן היטב - התלמיד יודע על מה יינתן המשוב, ממי הוא יקבל אותו ומתי.

5 משוב מתמיד - המשוב צריך להתקיים כחלק משגרת העבודה בעקבות שיעורי הבית. התלמיד צריך להכיר את המשוב, להיות מיומן בו ולהבין את מטרתו.

6 אין לתת שיעורי בית ללא משוב.

דוגמאות למשוב מקדם למידה בעקבות שיעורי בית

המשוב יכול להתקיים בדיאלוג אישי עם תלמיד או עם קבוצת תלמידים. המשוב יכול להינתן בכתב או בעל פה, על ידי המורה או עמיתים.

להלן דוגמאות מתוך תחומי הדעת, לשיעורי בית למטרות שונות והמשוב שאפשר לתת עליהם:

מתמטיקה

$$9^5_3$$

לפניכם תרגיל חיבור משובש. שנו ספרה אחת (בכל מקום שבו היא מופיעה בתרגיל) לספרה אחרת כדי לתקן את התרגיל.

$$\begin{array}{r} 742586 \\ + \\ 829430 \\ \hline 1212016 \end{array}$$

חלקו את הריבוע לארבעה חלקים חופפים. האם תוכלו לעשות זאת בדרכים שונות?

אפשרויות למשוב:

תלמידים מציגים את האופן שבו פתרו את התרגיל בזוגות, משווים ודנים בהבדלים אם יש. בכיתה מקיימים דיון: כיצד התמודדו עם המשימות? מה היה קשה? מה היה ברור? כיצד פתרו את הקשיים?

אנגלית

$$A^f_N$$

כיתות ג'-ד' האזנה לשירים וקליפים באנגלית תרגול במדיה של אוצר מילים, קריאה וכתיבה.

אפשרויות למשוב:

הצגת השירים והקליפים בכיתה על ידי התלמידים. קריאה קולית של ספרון שעליו התאמנו בפני עמיתים. משוב עמיתים על הספר ואופן הקריאה.

חינוך לשוני עברית/ערבית

א
נ
ג

כיתות א'-ב' האזנה לקריאה קולית מיומנת (מבוגרים או אמצעים דיגיטליים).

אפשרויות למשוב:

המורה תאפשר לתלמידים לספר על ספרים שהם האזינו להם. ניתן לבנות "דף מעקב" שבו מציינים את שם הסיפור ומועד ההאזנה. המורה תזמן שיח קוראים בין קבוצות תלמידים שהאזינו לאותו סיפור.

כיתות ג'-ד'

"פתגם/ניב במתנה" לכיתה - התלמידים יבחרו עם המבוגרים פתגם או ניב שאותו הם אוהבים, מכירים ויודעים להסביר את משמעותו. יביאו אותו כתוב לכיתה (אפשר באופן יצירתי).

אפשרויות למשוב:

המורה תיזום פעילות במליאה או בקבוצות: כל תלמיד בתורו מציג את הפתגם/ניב, מספר סיפור קשור ומצרף "לקופסת הפתגמים הכיתתית". הקבוצה תנהל שיחה קצרה על הפתגם ותוסיף דוגמאות לשימוש בו.

כיתות ה'-ו'

ילדים יחזרו בבית על שירים שלמדו בבית הספר. ילדים יביאו לכיתה שירים נוספים שהכירו בבית/ במשפחה/מן המדיה - יעלו אותם על הכתב ויביאו לכיתה.

אפשרויות למשוב:

לשוחח עם התלמידים: האם נהנו מן השירה בבית, האם ההורים הכירו את השיר וכולי. להציע לילד לשיר, להשמיע, או לקרוא שיר שבחר להביא לכיתה.